

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Sivilisasjon er å dele

HAUK

DAGENS SUKK

Når Therese av Lisieux gjester oss, er det mer enn et bisart katolsk sirkus.

Alle kan være hellige

Eivor Oftestad

I GOD
TRO

I disse dager forberedes besøk av en helt spesiell superstjerne i den katolske kirke. Høsten 2018 kommer nemlig en kiste med de jordiske levninger av den hellige Therese av Lisieux til Norden.

Hun har vært død i 120 år og rakk et kort liv som nonne før hun døde av tuberkulose, bare 24 år gammel i 1897. De siste 20 årene har hun vært på turné, en slags Magical Mystery Tour i 60 forskjellige land. Etter å ha levd nesten hele livet i stille fromhet i Lisieux i Normandie ble hun verdens mest bereiste lik. For tiden er hun en av de største helgener i den verdensvide katolske kirken fordi hun, ifølge de troende, viste en ny vei til Gud. Der kisten hennes stilles ut, møter tusener av mennesker opp for å ære henne og be.

Hva handler dette om? Er det bare et bisart katolsk sirkus, et makabert barokkfenomen tre hundre år forsinket?

Allerede i kristendommens første århundre vendte de troende seg i forbønn til relikviene av de hellige. Forestillingen om at de hellige var nærværende i himmelen og på jorden samtidig var kjernen i konseptet. Slik fylte relikviene gapet mellom himmel og jord. Denne forestillingen ble imidlertid avvist med reformasjonen. Det hellige kunne ikke lenger formidles gjennom steder, personer eller materier. I dag har 500 år med lutheranisme her på berget, og et par hundre år med opplysning, gjort oss fremmede for både helgener og relikvier. De lærde fnyser og finner det usmakelig.

Therese representerer et kvinneideal vi forsøker å kvitte oss med, den rene jomfruen, stille og lydig, som vendte lidelse til det gode. Som religiøst fenomen kan hennes turné ikke brukes til å frigjøre hverken kvinner eller homofile. Det Therese derimot kan brukes til, er å innse at det finnes andre idealer og andre forståelser av virkeligheten, ikke bare i fortiden, men her og nå, midt iblant oss. Man trenger ikke tro på det for å finne det interessant. Selv levde Therese et kort liv uten begivenheter. Ut fra vår tids målestokk var det alt annet enn tilfredsstillende. Kanskje kan det få oss til å reflektere over de sanne dybdene i livet?

Det bemerkelsesverdige ved Thereses liv, var at det var så lite bemerkelsesverdig. Hun kom fra lavere middelklasse og hadde siden hun var barn et sterkt ønske

KATOLSK SUPERSTJERNE: Therese av Lisieux levde et kort liv uten begivenheter, men hennes tilnærming til Gud var revolusjonerende, skriver Eivor Oftestad.

FOTO: ARCHIVOS DEL CARMELO DE LISIEUX/ WIKIMEDIA COMMONS

om å vie sitt liv til Gud i kloster. Som 15-åring trådte hun inn i den strenge ordenen Karmel, hvor hun ble i bønn og isolasjon til hun døde ni år senere. Det var først da man leste selvbiografien hennes, at man forsto hvilket indre liv

«Hvis vi ikke er hellige, er det fordi vi ikke ønsker å bli det»

hun hadde hatt og hennes ry begynte å bre seg. I dag er biografien oversatt til 50 språk og har solgt i millioner av eksemplarer. Selv sa Therese før hun døde at hun ville tilbringe sin tid i himmelen med å gjøre godt på jorden.

Therese ønsket å komme så nær Gud som mulig. Og historisk sett var hennes tilnærming til Gud revolusjonerende. Der store helgener som Frans av Assisi, Johannes av Korset og Teresa av Avila, alle fra overklassen, hadde utrettelig store og spektakulære ting, insisterte Therese på motsatt vei. Det var ikke i det store, men i det små – i hverdagslige gjøremål, i frustrasjonene, skuffelsene og utfordringene – at hun kunne vise sin kjærlighet til Gud. Ettersom hun ikke greide å prestere selv, satset hun heller på å bli som et barn avhengig av Gud. Dette kalles 'Thereses lille vei' og er en slags demokratisering av helligsidealet.

For ifølge denne veien kan alle bli helgener. Etter Therese finnes det ingen god grunn for ikke å forsøke å bli hellig. Hun viste at hellighet er mulig å oppnå uansett forutsetning. Dermed blir vår egen mangel på hellighet uttrykk for manglende vilje. Hvis vi ikke er hellige, er det fordi vi ikke ønsker å bli det.

Nøkkelen til Thereses suksess var å legge kjærlighet i alt hun foretok seg. Kjell Arild Pollestad, som har skrevet en bok om Therese, sier at hennes liv er en kjærlighetshistorie det neppe finnes maken til, hverken i inderlighet, lidenskap eller lidelse. Og jeg kan i grunn ikke tenke meg noe liv som representerer mer motkultur til vår egen tids idealer.

Pollestad skriver: «Hun fikk bare fireogtyve år på jorden, men mer tid trengte hun ikke til å bli den hun skulle være. Bortgjemt i en klostercelle i en fransk provinsby rakk hun å vise verden at det eneste som betyr noe i livet er Kjærligheten. Den overvinner alt.»

Eivor Oftestad, forfatter og forsker i kirkehistorie, Det teologiske Menighetsfakultet
eivor.a.oftestad@mf.no

Lars Gule, Eivor Oftestad, Mina Bai, Anne Kalvig og Helene Næss skriver om religion i Klassekampen hver torsdag.

PÅ TEPPE

Skummelt

Overskrift fra nyhetsbyrået:

Riksrevisjonen: Dårlig styring har ført til mer gods på veien.

Dårlig styring av gods-transport på veien bør bekymre flere enn Riksrevisjonen.

Yoga-ånder

– Folk som driv med yoga, oppnar opp for å bli besett av hinduis-

tiske

ånder,

seier

pastor og

Frp-leiar i

Fjaler,

Magnar

Hellesøy

til Firda.

Fjaler-yoga

– Dette er ny informasjon for meg, svarer prost Reidar Knapstad.

Ein lærer så lenge ein lever.

Østlandsnytt

Nikkersadelens hovedorgan **Aftenposten** var til stede da olympisk mester **Ragnhild Haga** kom til Gardermoen:

Haga representerer Oslo-klubben Åsen IL. Hun ble godt tatt imot av mange av sine egne.

Mer opplyste miljøer er kjent med at Åsen IL hører hjemme i **Nannestad**, i flyplassens nærområde.

Kuldesjokk I

NRK forklarer:

Derfor kjennes det enda kaldere med kulde og vind.

Vi venter spent på saken om hvorfor det kjennes varmere med varme og sol.

Kuldesjokk II

Forsikringsselskapet If melder at de **åpner en egen frost-telefon på grunn av sprengkilden.**

Til å betjene linja har If formodentlig satt **finnmarkinger** til å le av syttingen over noen små blå.

Ingen fare

En av fem kan få trøbbel ved rentehopp, melder E24.

Men det er heldigvis bare de fattige.

teppet@klassekampen.no